

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

xii. Vita formalis est operatio ex natura sua & ratione termini immanens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

animari (sicut caro gallinacea insuta humana animatur) uti docent plures; adeoque axioma illud : à privatione non datur regressus ad habitum : sic foret intelligendum : quòd postquam tota materia, aut certè partes adhuc principales privatæ sunt anima, non animentur rursus. Idem dicendum propter easdem rationes videtur de medulla spinæ dorsæ, utpote quæ cum cerebro, à quo accidentaliter tantùm differt, continuatur, uti & cum aliis nervis. Item de venis, ligamentis cartilaginibus, membranis, ossibus, cornibus, (quæ cum osse capitis continuantur, suasque fibras, per quas alimentum vitaliter attrahant, habent) dentibus, qui ejusdem cum ossibus rationis videntur (imò in lupis cum maxilla continuari) suasque radices habere, quinimò dolorem sentire, dum in interiore molliore concavitate eorum, quo nervi nulli aut gingivæ caro approximatur, nascitur vermiculus aut putredo ; nec obstat quòd hi sponte quandoque excidant, nam & folia & fructus sic decidunt ex arbore, imò nasus ob frigus.

XII. VITA FORMALIS bene definitur, quòd sit operatio per se seu ex natura sua &

ratione termini immanens. Convenit enim primò sensationibus, intellectibus & volitionibus, quia hæ recipiuntur sustèrativè, vel saltem informativè, si non in eadem omninò entitate & parte essentiali, à qua eliciuntur, sicut intellectiones in anima, (quæ dicitur immanentia strictissimè) saltem in eodem supposito vel composito, sicut visio ab animâ elicitâ recipitur in materia ejusdem compositi; & quidem ita, ut earum termini naturaliter nequeât produci, nisi ab eo, in quo recipiuntur; quod est propriissimè, vitaliter & ab intrinseco esse immanentem. Convenit secundò vegetationi & nutritioni; et si enim harum termini (nempe nova pars formæ & unionis essentialis, unio item integralis inter unionem essentialem præexistentem, & partem ejus de novo advenientem) supernaturaliter possint produci à Deo in vivente, imò naturaliter (similes enim termini producuntur in prima viventis generatione) supposito tamen, eos produci, post primam generationem, non possunt produci nisi ab eo, in quo recipiuntur (unde definitur ab aliquibus vita, quòd sit operatio semper immanens, supponens rem in naturali statu jam constitutam.)

tam.

tam: quæ tamen displicet ideò, quia non convenit intellectioni divinæ, utpote quæ constituit essentiam Dei, adeoque eam non supponit: & ab aliis; *operatio*, quæ res seipsam perficit ultra statum in prima productione sibi debitum: quæ tamen prorsus vitæ Dei non convenit, nec intellectioni probabiliter debita Angelo pro instante primæ productionis) vel etsi produci possint hi, aut similes termini quò ad substantiam à principio extrinseco, quò ad modum tamen, quo de facto producuntur à vivente mediis instrumentis vitalibus attrahendo convertendo, uniendoque sibi alimentum, fieri non possunt, nisi à tali, in quo recipiuntur. Idem dicendum, dum surculus ab arbore præcisus, alieno trunco, vel caro gallinacea vulnere inserta, vitaliter continuatur & concrescit. Ubi tamen id observandum, quòd actiones aliæ concomitantes nutritionem, quatenus alimentum movent & alterant, non dicantur vitales, sed ad summum quatenus per eas vivens movetur, movendo, dilatando, contrahendo venas, nervos aliisque organa, quamvis & sic spectatæ, formaliter vitales non sint, utpote quarum termini, id est, ubicationes & situs

produci possunt ab extrinseco V. G. Dæmo-
 ne insidente energumenum, sed solum præ-
 suppositivè aut consecutivè, quatenus hæc &
 nunc motus progressivus & formativus vo-
 cis præsupponit actum vitalem, volitionem
 vel appetitum & imaginationem; vel quatenus
 ad eum motum venarum, cordis &c. sequitur
 actus vitalis V. G. vitalis alimenti conversio.
 Convenit tertio vitæ divinæ; etsi enim illa
 non sit operatio aliqua à producente distin-
 cta, aut productio termini recepti in produ-
 cente, est tamen verus actus secundus, inexi-
 stens ei (intellige per identitatem) cujus est
 actus secundus, non productus à principio
 extrinseco (qualis vita in actu secundo, seu
 operatio vitalis non esset intellectio creaturæ
 ipsi creaturæ identificata, utpote quæ produ-
 ceretur adhuc ab alio, nempe Deo) veraq; ten-
 dentia in objectum; abstrahit enim operatio
 immanens ab immanentia per identitatem
 & per distinctionem. E contra excludit de-
 finitio emanationem proprietatum, motum
 levium & gravium (quæ non excluduntur
 ab hac definitione vitæ: *motus ab intrinseco*;
 etsi enim hæc actiones ratione sui præcisè sint
 immanentes, & ita quidem necessariò, ut im-
 plicet

plicet easdem non procedere ab his principiis
intrinsicis (hæc enim numero actio tran-
scendentaliter respicit hoc numero principium)
ratione tamen terminorum, qui iidem
numero vel specie possunt procedere à princi-
pio extrinseco, absque eo, quod fiat quic-
quam contra eorum exigentiam, non sunt
inmanentes, adeoque nec vitales, ne præsup-
positivè quidem. Idem dic de aggeneratio-
ne ignis, imò & de generatione viventis qua
tali, etsi elaboratio seminis, & quandoque
ejusdem subministratio, sit vitalis. Et hinc
pater, quid sit vita radicalis & substantialis,
nimirum principium & potentia talium ope-
rationum elicitiva.

XIII. In actu creato, vitali, intentionali
(de actu enim non intentionali, V.G. nu-
tritione, id omninò manifestum est) inve-
niuntur hæc duo realiter distincta, actio ad
prædicamentum actionis, & terminus perti-
nens ad prædicamentum qualitatis, adeoque
non est mera tendentia seu via sine termino,
merum fieri sine aliquo facto; talis enim via,
tale fieri implicat, imò ne quidem concipi
potest. Hinc dum Arist. de his actibus tra-
ctans docet, esse actiones, quarum nullum
aliud